

Bevezető

Megemlékezés – 150 éve született Szladits Károly

A Széchenyi István Egyetem Állam- és Jogtudományi Doktori Iskolája minden évben tudományos konferenciát rendez *A jogtudomány sajátosságai* összefoglaló cím alatt. Ezek plenáris ülésein a szakma neves professzorai és egy-egy téma ismert kutatói adnak elő valamely fontos, évente változó jogterületre tartozó témában, miközben a szekcióüléseken elsősorban PhD-hallgatók vesznek részt, hogy gyakorlatot szerezhessenek témájuk tudományos kifejtése terén. E sajátos konferenciaszerkezet indoka, hogy a részt vevő fiatalok – leendő tudósok – a plenáris ülésen érzékelhessék a tudományos problémaérzékenység különböző módjait, az elemzések nivóját, egy-egy témakör komplexitását és az elméletalkotás lehetőségének sokféleségét.

2021-ben a plenáris ülés fő témájaként a jogtudomány és a hagyomány kapcsolatának tárgyalását tűztük ki; eredetileg két aspektusban is. Témánk ez volt: „A hagyomány szerepe a tudomány művelésében”, s egyfelől az integratív, másfelől a megosztó jogtudósokról terveztünk szólni. A téma közelebbi meghatározásakor azonban azzal szembesültünk, hogy, miközben a kortársaik körében és az utókort illetően is integratív tudós személyiségek kilétét illetően könnyen konszenzusra jutunk (s e tekintetben Szladits Károly szerepét mindannyian már akkor kiemelkedőnek tartottuk), addig a „megosztó jogtudósok” személyét illetően – talán a dolog természetéből következően is – a szervezők távolról sem voltak egységes véleményen. A téma második feléről így lemondva, sőt, annak első felét is kizárólag a jogásztársadalom szellemi összetartozás-érzésének kialakításában jelentős szerepet játszó tudóst kiemelve oda jutottunk, hogy a konferenciát a 150 éve született Szladits Károly művének és emlékének szenteljük. Ebben szerepe volt annak is, hogy nem sokkal azelőtt többünk részt vett azon a Dunaszerdahelyen tartott megemlékezésen, ahol tiszteletére sokféle összefogással és finanszírozással köztéri szobrot emeltek, s kiváló tudósok közreműködésével konferenciát rendeztek. Meglepődve és örömmel tapasztaltuk, milyen sok határon inneni és túli magyar jogász szakmai elkötelezettségét élénkíti fel és összetartozás-tudatát erősíti meg Szladits Károly emléke és még ma is eleven életműve.

A fenti előzmények után és megfontolások alapján a Doktori Iskola 2021. december 10-i konferenciájának plenáris ülésén négy előadásra került sor. Révész T. Mihály *A magánjog "állócsillaga" – Szladits Károly élete és pályája* címmel, Vékás Lajos *Grosschmid hagyatéka Szladits Károly életművében* címmel, Sándor István *Szladits Károly munkássága, tanítványai és hatása a mai magyar magánjogra* címmel, valamint Lenkovics Barnabás: *Rekviem a "jó gazdáért" – emlékezés Szladits Károlyra* címmel adott elő. Ezen előadások közül három szerkesztett anyagát találja itt az olvasó; a negyedik majd egy másik fórumon jelenik meg. Az imponálóan gazdag anyagot kiegészítettük egy dokumentum-válogatással, amely Szladits Károly és családja életébe ad bepillantást a XX. század középső évtizedeiben, s amely bizonyos értelemben folytatása az élete egyes korábbi korszakait felvillantó dokumentum-válogatásoknak. Végül felidézzük itt Szladits gondolkodásának sokszínűségét egy 1903-as írásának újraközlésével: ebben Deák Ferenc születésének 100. évfordulóján, magánjogi szempontból mutatja be a híres közjogászt, karunk névadóját.

Takács Péter